

בימים אלו במהלך חודש מרץ יצאו דוחות המסכמים את שנת 2018. לאחר 6 שנים בהם השווקים עלו הן במניות והן באג"ח מגיעה גם שנה קשה למשקיעים, השנה זה קרה גם בשוק המניות וגם בשוק האג"ח - לא היה לאן לברוח ונראה שהאלטרנטיבה הטובה ביותר הייתה מזומן.

הפעמון המתריע בפני ירידות אף פעם אינו מצלצל בזמן וזה קורה גם בעליות.

אם מתייחסים לנתוני הכלכלה ב 2018 אז היו את כל הסיבות להמשך עליות בשווקים:

- הצמיחה העולמית הגבוהה ביותר מאז 2010
- רפורמת המס שהביאה לזינוק ברווחי החברות בארה"ב
- מכפילים סבירים בשווקי המניות למרות עליות השערים
- ריביות עולות אבל עדיין נמוכות בפרספקטיבה היסטורית
- נשיא אמריקאי אהוב לשוק המניות (בנקים / רגולציה) – למרות שניתן לזקוף חלק מהירידות בשווקים להתנהלות הממשל ולדרך ניהול העניינים בעיקר סביב התבטאויות שיצרו פאניקה ואי וודאות.

אז מי האשם לירידות ולתנודתיות בשווקים ומה נדרש לעשות לטובת 2019 והלאה?

קשה להצביע על אשם עיקרי בירידות שחוונו ברבעון האחרון של 2018 (הרבעון האחרון של 2018 הפך שנה של תשואה חיובית נמוכה לשנה של תשואות שליליות בכל האפיקים – אג"ח ומניות) אך ניתן לומר שכולם אשמים.

הראשון הוא הממשל בארה"ב שבראשו עומד נשיא שגרם לציבור המשקיעים לאבד אמון בדרך התנהלות מלחמת הסחר מול סין, במלחמה מיותרת ומוחצנת בבנק המרכזי ומדיניות ריבית עולה שרק הוסיפה שמן למדורה.

השני הוא הבנק המרכזי בארה"ב שניהל מדיניות אגרסיבית לצמצום מאזן הפד ומדיניות של העלאת ריבית תוך התעלמות מהעצבנות השוררת בשווקים, נראה שבפרוטוקול האחרון של הבנק המרכזי השכיל הנגיד לציין את חוזקה של הכלכלה ורגישותו לשינויים אפשריים תוך ציון העובדה שסביבת הריבית כרגע לא תשתנה במהלך 2019 וכלל הנראה תהיה העלאת ריבית אחת לכל היותר.

השלישי הם תמיד המשקיעים בשוק שפועלים מתוך פאניקה ולא תמיד עוצרים לרגע לבחון את האלטרנטיבה ולשקול האם זה נכון לצאת ולמכור בירידות, צריך להיות בשווקים באופן רציף, בהתמדה בסבלנות ולהכיל גם תקופות פחות טובות, התזמון של כניסה ויציאה לא רק שאינה אפשרית אלא היא יכולה גם לייצר נזק לתיק ההשקעות שכן ההיסטוריה מלמדת – כל מי שיצא מהשוק בירידות לעולם לא חזר בזמן לעליות וזה בלי קשר למה שקרה בטווח הקצר.

2019 נפתחה בצורה חיובית והסיבה לתיקון בשווקים נעוצה בעובדה שגם ארה"ב וגם סין שניהם עושים קולות של רצון לסיים את מלחמת הסחר, שר האוצר בארה"ב רומז כי ארה"ב תקל על המכסים כבר בזמן השיחות ומנגד בסין העלו הצעה להגדיל את היבוא מארה"ב ביותר מטריליון דולר ולאפס את עודף הסחר עד 2024.

ניתן לומר שרמת המחירים בשוק הן במניות והן באג"ח נוחות מאוד להשקעה, הצמיחה העולמית עודכנה מטה אך היא עדיין חיובית והסבירות למיתון נמוכה מאוד. בסופו של דבר מה שיקבע את כוון שוק המניות הוא ביצועי החברות, מעל ל 70% מהחברות שפרסמו דוחות הפתיעו לטובה ברווח למניה. הסקטור הבולט בשבוע החולף היה סקטור הפיננסים שהציג דוחות לא הומוגניים, גולדמן זאקס ובנק אוף אמריקה רשמו זינוקים לאחר דוחות מצוינים ורווחי שיא מנגד מורגן סטנלי שהפתיע לרעה והציג ירידה בהכנסות בעיקר ממסחר באג"ח תנודתיות ככל הנראה תמשך ב 2019 והשוק יגיב לכל ציוץ או כותרת מצד טרמפ, הבנקים המרכזיים ומצב החברות, שוק המניות ובאג"ח נסחר בסביבת מחירים נוחה בשבוע הקרוב יפרסמו 58 חברות את הדוחות של הרבעון הרביעי ל 2018 ואז ניתן להניח את כוון השווקים בהמשך השנה.

לסיכום במענה לשאלת מיליון הדולר – האם הבורסות בדרך למפולת?

כל כמה שנים ויש כאלה שיאמרו עשור - עננים שחורים מכסים את שמי הכלכלה העולמית, השווקים מגיבים בעצבנות, המשקיעים בורחים ומוכרים סחורה לכל המרבה המחיר אבל בסופו של דבר צריך לזכור שהעסקים בארה"ב ובעולם, החברות וסלי המניות יהיו שווים בעתיד הרבה יותר, האוכלוסייה בעולם תמשיך לצרוך, לאכול, לטוס, לחיות ולייצר ביקוש לסחורה ושירותים, אף אחד לא יכול לומר מתי הזעזוע יקרה גם לא הכלכלנים הגדולים.

נאחל שנת 2019 פורייה לכולם,

אנחנו לרשותכם תמיד,

צוות Wise

ביצועי מדדים מובילים 2018

מדדי מניות	
-3.04%	ת"א 35
-3.02%	ת"א 90
-2.29%	ת"א 125
-15.60%	ת"א צמיחה
-10.94%	ת"א נדל"ן
-22.96%	ת"א 60 seme
4.80%	ת"א בנקים
-6.24%	s&p500
-5.63%	דאו גונס
-1.04%	NASDAQ 100
-12.18%	ראסל 2000
-13.23%	stoxx euro 600
-12.48%	לונדון FTSE
-18.26%	גרמניה DAX
-13.65%	הונג קונג
מדדי אג"ח חברות	
-0.71%	תל בונד 20
-0.45%	תל בונד 40
-0.76%	תל בונד 60
-4.62%	תל בונד תשואות
-4.34%	תל בונד שקלי
-12.71%	תל בונד גלובל
מטבעות / ריביות	
-1.57%	זהב
8.10%	דולר/שקל
3.35%	אירו/שקל
0.25%	ריבית בנק ישראל
2.25% - 2.5%	ריבית הפד' ארה"ב

WISE
תכנון פיננסי